

El Guinardó

El teu barri

Febrer 2010

Ajuntament de Barcelona

Horta-Guinardó

El barri és la unitat bàsica de convivència ciutadana. Un espai de relacions humanes, allà on la gent et pregunta com estàs. Aquest espai de convivència, de proximitat i participació el fem entre tots: veïns i veïnes, entitats, associacions i comerciants.

El Barri del Guinardó

El document que us presentem és una aproximació al barri del Guinardó. Pretén explicar, d'una forma breu i senzilla, dades bàsiques i elements claus del barri.

Ho entenem com un punt de partida, com una primera anàlisi per valorar el moment actual del barri i possibles intervencions futures.

Es tracta d'una aproximació inicial que posteriorment ha de seguir un procés dinàmic i participatiu, on tindrem en compte les opinions i propostes d'entitats, d'associacions i de veïns i veïnes que formen part i configuren el barri.

Una mirada enrera

El Guinardó ocupava la part més alta de l'antic municipi de Sant Martí de Provençals, al límit amb Horta i Gràcia. Fins als darrers decennis del segle XIX el sector estigué ocupat per camps de conreu, pedreres, pasturatges i masos, entre els quals es pot destacar el Mas Guinardó, que donaria nom al barri. Als anys 30 del segle XX, ja era habitat per famílies de classe mitjana. Fins als anys 50 continuà essent una zona de pagesos, menestrals, estiuejants i rendistes. La seva situació privilegiada el convertí després en objectiu preferent d'especulació, i la construcció de blocs i edificacions canvià del tot la fisonomia del barri.

Una mirada enrera

Enfilant-se a la muntanya, presideix el barri el gran pulmó verd del parc del Guinardó. Pel que fa a l'arquitectura, destaca el gran conjunt de l'Hospital de Sant Pau, un dels exemples més rellevants del modernisme català.

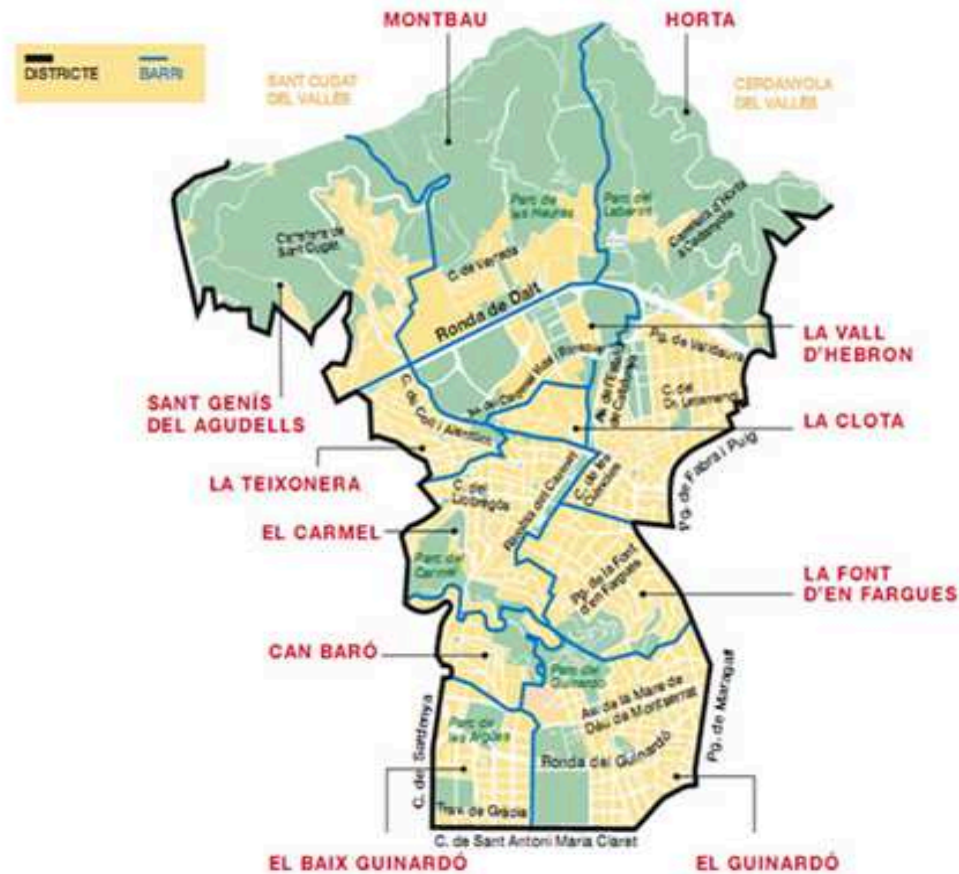

El Guinardó ha estat sempre un barri amb una intensa vida associativa, un bon exemple n'és el Centre Cívic, que va ser el primer equipament d'aquestes característiques a Barcelona (1982).

Situació geogràfica

Districte

Barri del Guinardó

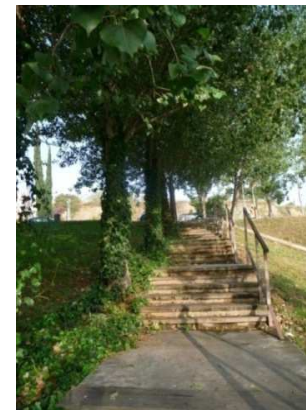

Situació geogràfica

- Orografia:

La vida del barri transcorre entre carrers i muntanya. Els pendents són una característica important del paisatge del Guinardó.

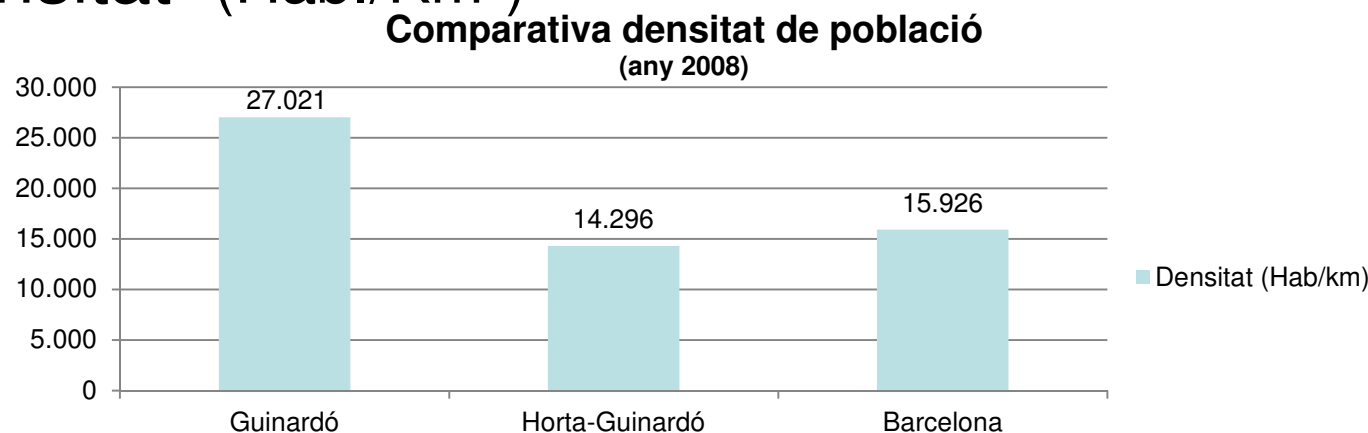

La gent del barri

Les dades socioeconòmiques (2008)

- Població: 35.375 hab.
Dones: 18.927
Homes: 16.448

- Densitat (Hab./Km²)

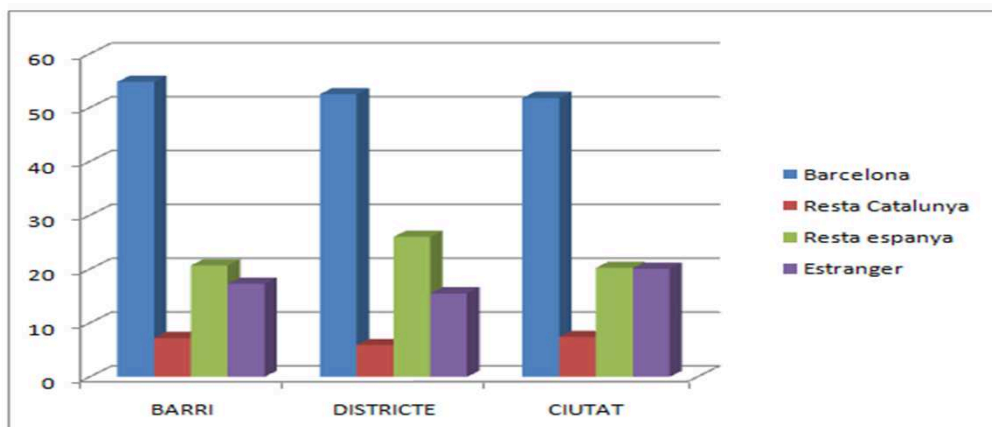

La densitat de població del Guinardó gairebé duplica la del districte.

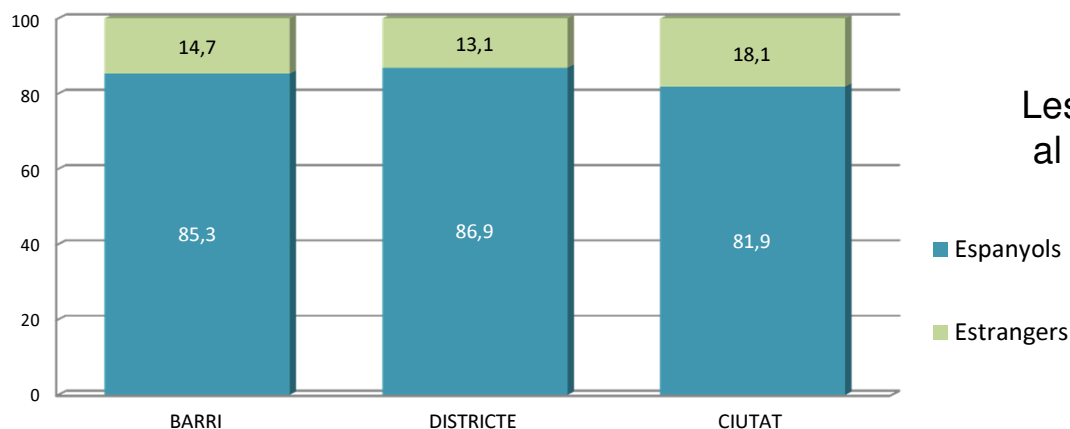
La gent del barri

Població per lloc de naixement

Un 62% de la població del Guinardó ha nascut a Catalunya

Població per nacionalitat (en %) 2009

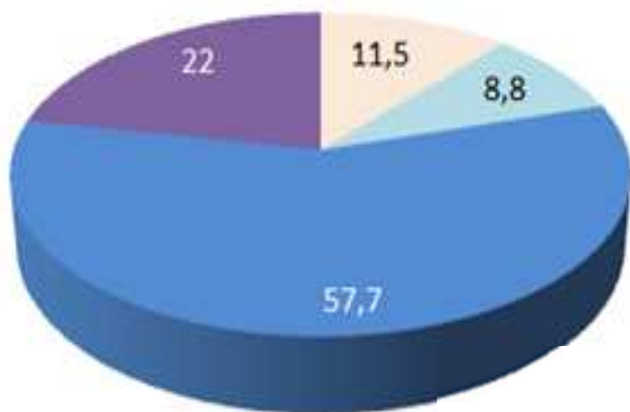
Les principals nacionalitats estrangeres al barri són: Equador, Perú i Colòmbia

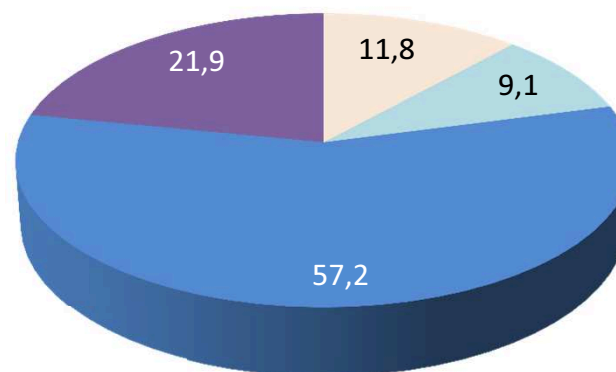
La gent del barri

Població per edats

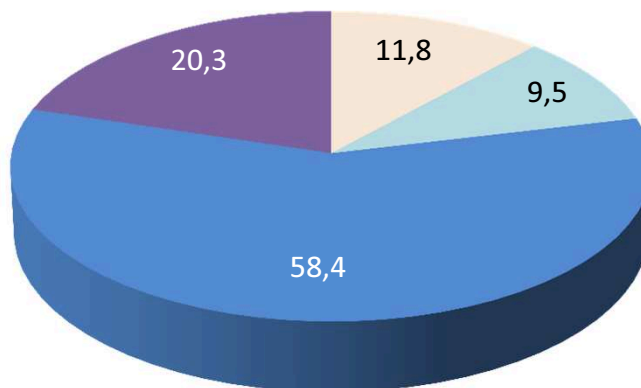
Barri: 35.375 hab.

Districte: 170.906

Barcelona: 1.628.090

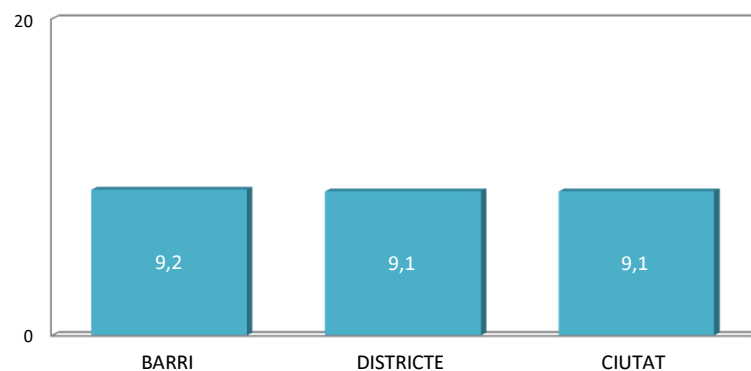

0-14 anys
15-24 anys
25-64 anys
65 anys i més

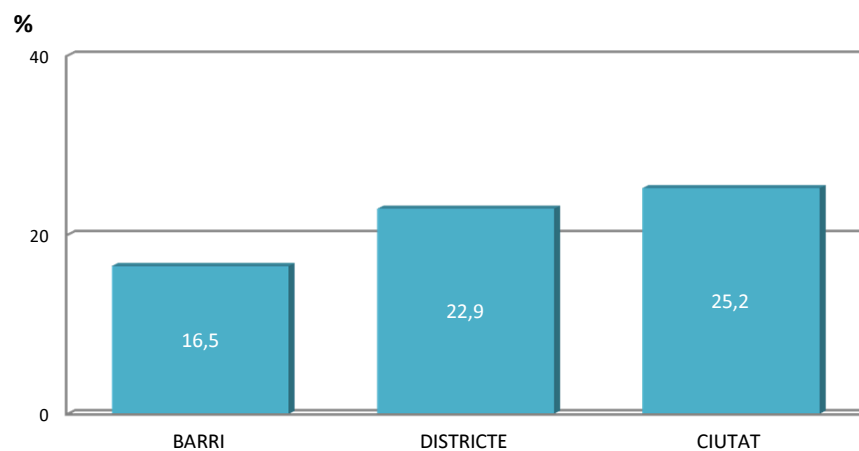

La gent del barri

- Taxa natalitat /1000 hab.:

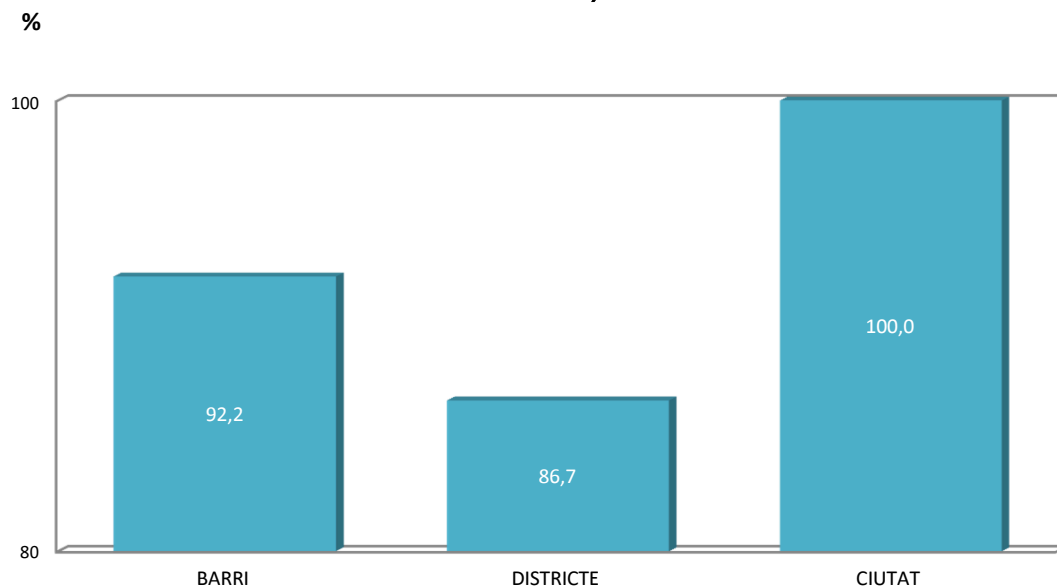
- Població de més de 65 anys que viu sola:

La gent del barri

- Renda familiar disponible per habitant:
(Índex Barcelona = 100)

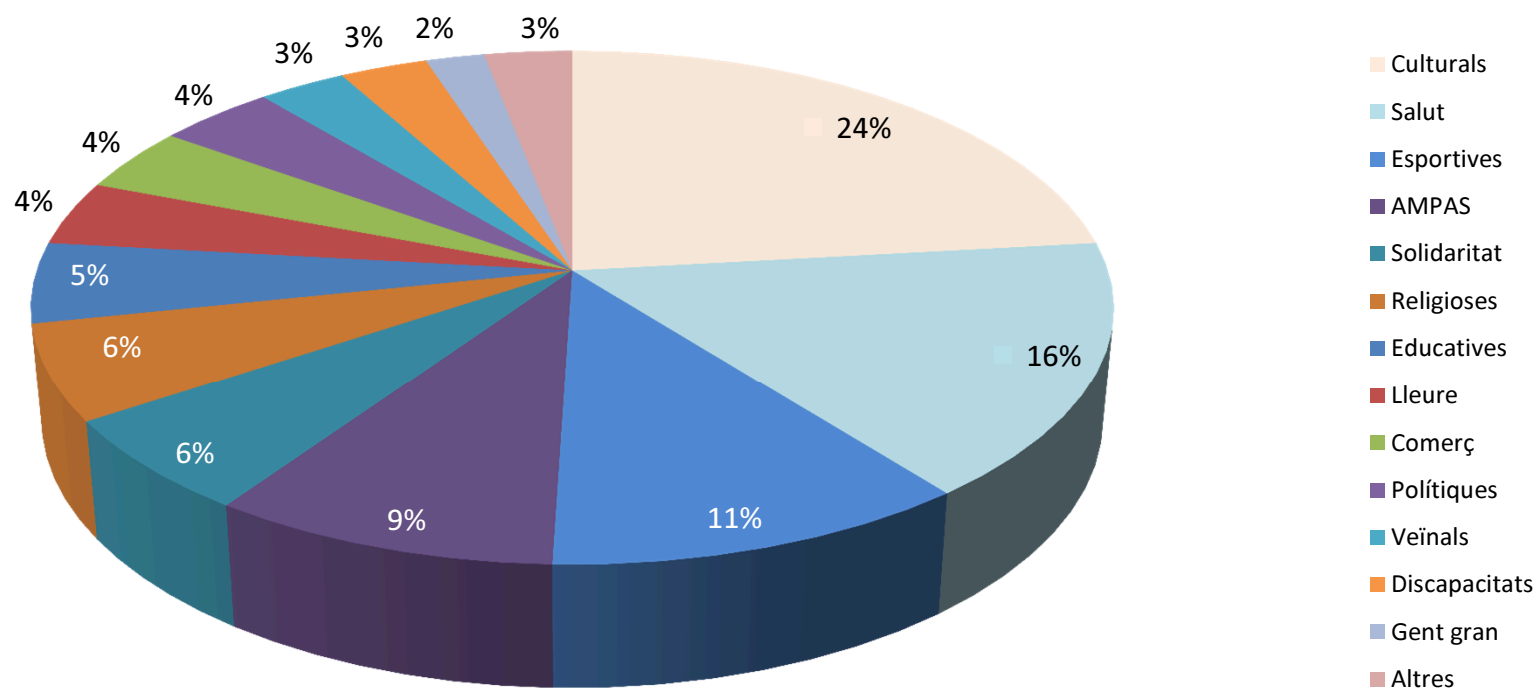

La renda familiar del Guinardó és més alta que la del districte i està per sota de la de Barcelona.

La gent del barri

- Les entitats del barri

Actualment hi ha 99 entitats al barri. Destaquen numèricament les d'àmbit cultural, esportiu, de salut i AMPAS.

Dins d'aquestes entitats hi ha les que consten al registre de ciutat i les que sense estar registrades són conegudes pel districte.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Educació:

- Centres públics d'Educació Infantil i Primària

- ✓ E. M. del Mar
- ✓ E. Estel Guinardó
- ✓ E. Parc del Guinardó
- ✓ E. Torrent d'en Melis
- ✓ E. Tresfonts

- Centre d'Educació Secundària

- ✓ I. Francisco de Goya

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Escola Bressol Municipal
 - ✓ EBM Montserrat

- Centres concertats d'Educació Infantil, Primària i Secundària:
 - ✓ Guinardó
 - ✓ Castro de la Peña

- Centre d'Educació Especial
 - ✓ Mare de Déu de Montserrat

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Promoció social i associativa:

Centre Cívic del Guinardó

És un centre municipal que té com a finalitats contribuir al desenvolupament cultural, reforçar la cohesió social i la integració de les persones, així com donar suport al teixit associatiu del territori.

El Centre Cívic del Guinardó s'ha especialitzat en la promoció i l'acolliment d'artistes novells que resten fora dels circuits professionalitzats de la ciutat (promocionant-los any rere any a través de la Mostra anual d'Art Jove d' Horta-Guinardó, *Stripart*).

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

Un dels objectius bàsics del Centre Cívic és l'oferta d'espai públic per a la realització d'activitats per part del teixit associatiu i dels grups informals. Hi ha 22 entitats/ grups informals que utilitzen el Centre de manera continuada.

Durant l'any 2009 s'han dut a terme 8 cicles d'activitat cultural, s'ha col·laborat en l'agenda festiva del territori i s'han organitzat activitats conjuntes entre serveis (Hip-Hop Guinardó). S'han fet 99 tallers, amb unes 1.000 persones inscrites.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Festa Major

Al mes de maig es celebra la festa major del barri del Guinardó. L'organitza la comissió de festes de la Coordinadora d'entitats del Guinardó

Cal destacar que, a més de la festa major, hi ha programacions i activitats històriques al llarg de l'any relacionades amb el calendari festiu.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Casal Infantil del Guinardó:

Un espai de joc i d'aprenentatge amb una oferta lúdica i educativa durant tot el curs acadèmic. Ofereix activitats per a nens i nenes de 3 a 11 anys i contempla un espai de trobada i de relació per adolescents entre 12 i 15 anys.

➤ Biblioteca Mercè Rodoreda (Barri Baix Guinardó)

És la biblioteca central del districte. L'any 2009 va rebre 1.017 visites diàries.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Atenció Sanitària:

- Centres d'Atenció Primària

Els centres de referència són el CAP Maragall i el CAP Sanllehy.

- Hospitals

Hospitals de la Santa Creu i Sant Pau i Vall d'Hebron

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Foment de l'esport:
 - Complex esportiu Municipal Guinardó

- Espai de petanca.
Mas Guinardó (8).
Espai habilitat a l'exterior del Cívic Guinardó
- Espai de Bitlles al Centre Cívic Guinardó(3)

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Acció Social:
 - Centre de Serveis Socials.

El CSS presta atenció individual-familiar i col·lectiva, donant serveis com: suport socio-personal i familiar, atenció domiciliària, cobertura a necessitats bàsiques, suport a grups i creació de xarxes comunitàries, entre d'altres.

Dona servei a tres barris; Baix Guinardó, Can Baró i Guinardó (41% de la població total del districte). Una part important de la població atesa és gent gran. No destaca cap problemàtica en particular per damunt d'altres.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ A Partir del Carrer:

Equip format per 2 educadors de carrer que fan una intervenció socioeducativa directa en l'entorn d'infants i joves.

➤ Residència Municipal de Gent Gran Parc del Guinardó:

Ubicada al carrer Garriga i Roca, és una residència municipal gestionada pel Departament d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Barcelona i concertada amb el Departament de Benestar Social de la Generalitat.

Té 45 places. Reben usuaris de tota la ciutat.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

➤ Casal Municipal de Gent Gran Parc del Guinardó

Està ubicat a la planta baixa de la Residència de Gent Gran Parc del Guinardó.

Té 300 socis, amb una mitjana d'edat de 78-80 anys.

S'hi organitzen les següents activitats: Balls setmanals, festes del cicle festiu, sortides culturals, xerrades, tallers i Jocs de taula.

➤ Residències concertades de Gent Gran:

- ✓ R. Catalunya
- ✓ R. Baró
- ✓ R. Caliu

➤ Centre de dia concertat: C.D. Al.legrares

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Serveis de Districte

- Oficina de Atenció al Ciutadà.
- Arxiu Municipal
- Projecte Interxarxes, de treball en xarxa en l'àmbit de la infància i adolescència.
- Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència
- Punt d'Informació i Atenció a la Dona . PIAD.
- Barcelona Activa
- Espai Jove Boca Nord
- Punts d'informació Juvenil
- Barcelona Activa

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Centre de curta estada –Programa Respir per la Gent gran- Llars Mundet
- Centre de Salut Mental
- Centre de Normalització lingüística
- Serveis educatius integrats : Centre de Recursos pedagògics, Llengua, Interculturalitat i Cohesió Social-LIC, Equip d'assessorament i orientació Psicopedagògic.
- Atenció Ciutadana
 - Punts d'accés Wi-fi
 - Centre Cívic Guinardó
 - Complex esportiu Guinardó

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Seguretat i prevenció ciutadana:
 - Guàrdia Urbana de proximitat: desplegament al novembre de 2009.
 - Policia comunitària Mossos d'Esquadra.
- Participació i Govern:
 - Consell de Barri: Constitució 28/01/10.
 - Comissió de seguiment del Consell de Barri.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Espai Públic/Jocs infantils
 - Plaça Nen de la Rutlla.
Plaça Guinardó.
Plaça Carles Cardó i Santjoan.
Parc del Guinardó.
 - Parc del Guinardó / Zona forestal.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Sostenibilitat:

- Punt Verd

El Punt Verd situat al carrer Mas Casanovas acosta el reciclatge al barri. Aquest punt de recollida és utilitzat tant pels veïns com per ciutadans de pas, com ja succeeix amb algunes persones que visiten l'Hospital de Sant Pau.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Mobilitat:
 - Carril Bici.
 - Estacions Bicing (3).
 - Aparcaments soterrats municipals: C. Gènova/Varsòvia i Pl.Guinardó (gestió privada).
 - Línia 4 de Metro. Estacions Guinardó i Maragall.
 - Bus: 15-19-20-B22-31-32-39-45-47-50-51-55-74-92 114-117-192.
 - Línia 9 de Metro. Actualment en construcció les estacions Maragall i Guinardó - Sant Pau.
 - Àrea Verda.

La xarxa d'equipaments i de serveis al barri

- Comerç:

- Mercat Municipal del Guinardó

El Mercat del Guinardó ha estat enderrocat. S'ha conservat la torre de l'entrada principal, element singular de l'antic mercat i del barri.

Va tancar el 12/04/08 i funciona des del 15/04/2008 en una carpa provisional. La construcció del nou Mercat estarà acabada l'any 2013.

Visió general del barri

El Guinardó està experimentant un procés de millora que està canviant el paisatge urbà.

Les expressions més clares d'aquest canvi són les derivades de l'arranjament de carrers, de les diferents obres que s'estan portant a terme i de la construcció del nou Hospital de la Santa Creu i Sant Pau.

Les actuacions urbanístiques en curs aniran configurant un eix al barri: Plaça Maragall-Mercat-Renaixença/Escornalbou- Mas Guinaldo-Plaça Nen de la Rutlla-Parc Guinardó.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

Transformació Urbanística

El barri del Guinardó està vivint una profunda transformació urbanística.

S'estan executant obres de gran abast i també l'arranjament d'un gran número de carrers.

Aquest procés de transformació urbanística que arriba al Guinardó millorarà l'espai públic i significarà un important augment pel que fa a dotació d'equipaments i de serveis.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

Transformació Urbanística : Principals actuacions

- Obertura del c/ Teodoro Llorent entre Ronda del Guinardó i Ptge. Llivia (UA2).

Les obres, que s'han iniciat al mes d'agost de 2009, donaran continuïtat a la Ronda del Guinardó fins a la plaça de Maragall amb l'obertura del carrer de Teodor Llorente des del Ptge. de Llivia fins a la Ronda del Guinardó.

Tanmateix, i dins de l'àmbit, es realitzen les obres d'urbanització dels carrers de Villar, Escornalbou i Vinya entre la Ronda del Guinardó i el carrer de Renaixença, i també del primer tram del carrer d'Oblit entre la Ronda del Guinardó i el passatge de Llivia.

Les obres comporten la renovació del paviment, noves xarxes de servei, nou enllumenat i mobiliari urbà, enjardinat i arbrat.

L'acabament de les obres està previst pel mes d'agost de 2010.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

- Enderroc del Mercat. Construcció del nou Mercat i de l'illa d'equipaments (UA3).

Es tracta d'un projecte d'edifici multidisciplinari d'un total de 25.416,53 m² destinat a equipaments i format per:

- Habitatges: 44 habitatges i 44 aparcaments
- Centre Comercial/Supermercat.
- Aparcament d'us públic de 144 places cotxe i 44 de moto.
- Residència d'Avis (75 habitacions) i Centre de Dia.
- Mercat Municipal de 18 parades i 14 aparcaments.
- Centre d'Assistència Primària.
- Casal de Joves.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

➤ Construcció d'Escales Mecàniques al c/ Telègraf

L'objectiu principal d'aquesta actuació és millorar les condicions d'accessibilitat d'aquest carrer. En el primer tram, entre l'avinguda de la Mare de Déu de Montserrat i el carrer de Sèrbia, s'instal·larà una escala mecànica. En els altres dos, entre el carrer de Sèrbia i el de Brussel·les, i entre aquest i el del Doctor Cadevall s'instal·laran dos ascensors inclinats. En una fase posterior, també està prevista la millora de l'accessibilitat en el tram comprès entre els carrers de Varsòvia i el de la Mare de Déu de Montserrat.

També es col·locaran nous bancs i papereres, se substituirà l'enllumenat públic i es renovarà el conjunt de tot el mobiliari urbà. Es plantaran nous arbres, amb una nova xarxa de reg automatitzada.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

➤ Remodelació Mas Guinardó i entorns.

El projecte planteja la construcció d'un casal d'entitats a partir de l'edifici existent del Mas Guinardó; conjuga la voluntat de conservar el Mas Guinardó amb la necessitat de fer una ampliació molt substancial de l'edifici.

El nou casal disposarà de sales de tallers, d'actes, d'ús polivalent i de reunions; bar; despatxos i magatzems per a les entitats; espais per als socis de l'associació Mas Guinardó i local per a ús exclusiu de l'agrupament escolta Mas Guinardó.

El projecte tracta l'entorn immediat del Mas Guinardó i els carrers de Feliu, Antic del Guinardó i el tram del carrer Maspons i Labrós corresponent a la plaça Salvador Riera. La remodelació modifica substancialment la relació amb els Jardins de Frederica Montseny i els carrers del voltants amb preferència per a vianants.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

- Urbanització de l'Avinguda Mare de Déu de Montserrat i carrer Cartagena.

És la continuació de la remodelació integral de l'Avinguda Mare de Déu de Montserrat entre el Passeig Maragall fins a la Ronda del Mig, la primera fase de la qual (entre el passeig Maragall i el carrer Bisbal) ja ha estat executada.

La remodelació ha comprès l'Av. Mare de Déu de Montserrat en el tram de c/ Bisbal fins al c/ Castillejos i c/ Cartagena, tram entre Av. Mare de Déu de Montserrat i la Ronda Guinardó.

Els treballs inclouen: Nova pavimentació, enllumenat públic, reforç de la xarxa de drenatge, soterrament de línies elèctriques, nova xarxa d'aigua potable i contra incendis, nova senyalització i nous semàfors, nova xarxa de reg automàtica, substitució de l'arbrat existent i nou mobiliari urbà.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

- Obres PMI (Pla de Millora Integral) i/o FEIAL (Fons Estatals d' Inversió a les Administracions Locals)

Obres acabades: Carrers: Torre dels Pardals, Agregació, Camil Oliveras, García Cambra, Varsòvia i passatge Agregació.

A tots els carrers s'ha fet remodelació de la calçada; renovació de l'enllumenat amb el soterrament de les línies aèries i renovació del mobiliari urbà. En alguns carrers s'ha fet ampliació de les voreres; millora de la xarxa de clavegueram i plantació d'una nova línia d'arbrat.

Obres per acabar a curt termini: Rambla de Muntanya, carrers Art , Lluís Sagnier i Rubió i Ors.

A tots els carrers es farà remodelació de la calçada i voreres; renovació de l'enllumenat amb el soterrament de les línies aèries i renovació del mobiliari urbà. En alguns carrers es farà la millora de la xarxa de clavegueram i plantació d'una nova línia d'arbrat.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

➤ Manteniment espai públic

- Mur de contenció carrer Budapest.
- Rampa d'accés al Centre Cívic Guinardó des del carrer Gènova.
- Adequació dels jardins del Casal Infantil Guinardó.
- Adequació del passatge Alt i Baix del Turó.
- Arranjaments al carrer Mas Casanovas.
- Arranjaments Jardins Frederica Montseny.
- Arranjaments carrer Feliu.
- Arranjament carrer Antic del Guinardó.
- Arranjaments Escornalbou (Passeig Maragall/Xiprer).
- Arranjaments cruïlla carrer Vinyals/Rambla de Muntanya.

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

- Prestació de serveis públics a les persones

- Nou Centre de Serveis Socials:

Esta prevista l'obertura d'un nou centre al c/ Lepant, que permetrà que l'actual Centre de Serveis Socials del Guinardó atengui exclusivament a la població del barri.

- Obres Centre Cívic i Centre de Serveis Socials Guinardó.

Durant aquest proper semestre s'efectuaran les obres d'ampliació del Centre de Serveis Socials Guinardó, per tal d'adequar els seus espais a les necessitats actuals d'atenció social. Aquestes obres també comportaran millores substancials per al Centre Cívic

L'acció municipal al barri

(Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

- Convivència

➤ *Programa Temps de Barri, temps educatiu compartit*

Es comença a desenvolupar al barri l'any 2009.

Els principals objectius són reforçar les activitats educatives de qualitat dels nois i noies fora de l'horari escolar i afavorir la conciliació dels temps de les famílies.

Impulsa l'obertura dels patis de les escoles amb la finalitat de complementar l'oferta d'espais d'ús públic de la xarxa d'equipaments del barri. Al Guinardó, l'escola Torrent d'en Melis obrirà el seu pati al barri.

L'acció municipal al barri (Pla d'actuació de Districte 2007-2011)

➤ *Programa de Nous Veïns i Veïnes .*

El Programa de Nous Veïns i Veïnes realitza i/o coordina i/o col·labora en el disseny, elaboració i desenvolupament d'accions i projectes en l'àmbit local amb la finalitat de millorar la gestió de la diversitat i del fet migratori al districte. La seva tasca s'emmarca en cinc eixos principals: Recepció, Acollida, Normalització, Convivència ciutadana i Governabilitat.

Disposa dels següents serveis: Punt d'informació, Espais Inicials, Tallers de Mares i Pares, Acompanyament a Joves, Servei de Reagrupament familiar i Assessorament Jurídic gratuït sobre temes d'estrangeria.

Punts forts

- El Guinardó és un Barri Tranquil

La percepció de que el Guinardó és un barri tranquil ha existit a través del temps, i actualment és manté molt present, malgrat que es puguin donar escasses i aïllades incidències a l'espai públic.

- Centres Escolars:

Existeix un grau de satisfacció molt alt respecte a la qualitat dels centres escolars del barri.

Punts forts

- Parc del Guinardó

És un dels parcs més extensos i amb contrastos de Barcelona.

La part urbana és fruit de la remodelació feta en la part inferior del parc l'any 1977, que va ser ampliada i es va enllaçar amb la plaça del Nen de la Rutlla, que és on hi ha l'entrada principal del parc.

- Comerç

Hi ha comerç en diferents punts del barri. Les zones principals són: Passeig Maragall, c/ Mare de Déu de Montserrat, el Mercat i el seu entorn.

Els comerciants estan organitzats en tres entitats: Eix Maragall, ACEM (entorn del Mercat) i Mercat.

Punts forts

- Associacionisme i participació

Actualment hi ha 99 entitats al barri. Destaquen numèricament les d'àmbit cultural, esportiu, de salut i AMPAS. A més a més hi ha entitats de solidaritat, religioses, educatives, lleure, comerç, polítiques, discapacitats, veïnals, gent gran. Les entitats amb més incidència al barri són les de caire cultural.

En el marc d'aquesta intensa vida associativa es troben entitats vinculades i arrelades al barri des de fa molts anys.

La Coordinadora d'Entitats del Guinardó és una de les tres que existeixen al districte, té la riquesa d'agrupar i coordinar diferents tipus d'entitats del barri.

Punts forts

Amb la remodelació del Mas Guinardó, lloc emblemàtic pel barri, es generarà un nou espai de participació, de convivència i de relació entre entitats.

La vida associativa és dinàmica, i per tant, al llarg dels anys s'han produït canvis en les pròpies entitats, en les relacions entre elles i en la interlocució amb el districte.

Punts febles

- Orografia

La muntanya marca la vida quotidiana del barri, dificultant aspectes de la vida diària: la relació entre veïns i veïnes, l'aprofitament d'oferta de lleure i l'accés de les persones a diferents serveis i comerç.

- Manca d'aparcaments

- Manca de comerç de proximitat

Manca de comerç en alguns carrers del barri.

- Dificultats en la mobilitat del barri

S'està treballant per millorar la connectivitat.

Punts febles

- Molèsties temporals ocasionades per les obres
- Ronda del Guinardó

La construcció de la Ronda ha estat viscuda per una part important dels veïns i veïnes com un espai que ha fragmentat el barri. Hi ha voluntat i desig de que en un futur esdevingui un espai de passeig i de trobada.

Continuarem treballant

- Pla de futur del barri.
- Revisió Pla d'equipaments d'Horta-Guinardó 2006-2020.
- Revisió del Pla d'actuació al barri.
- Consell de barri: Constitució el 28 de gener de 2010.

